

Kijfsdijken

Het gebied Kijfsdijken dankt zijn ontstaan aan de rivier de IJssel. De Gelderse IJssel is ontstaan als een doorbraak van de Rijn tussen Zutphen en Deventer tijdens een moment van extreem hoog water, tussen 250 en 600 na Christus. In de hoofdgeul sneden in de loop der tijd de buitenbochten van de rivier zich steeds verder in het land in, zo ook ter hoogte van Zutphen. De loop van de rivier is door de eeuwen heen steeds gewijzigd, waarbij de mens veel heeft ingegrepen door de aanleg van kades en later dijken. De afgesneden bocht die nu vorm geeft aan de Kijfsdijken werd afgesneden van de hoofdstroom in 1407, door de kanalisatie van de Polbeek. Deze afgesneden bocht is nu een natuurgebied, bestaande uit rietmoeras, en wilgenbossen. Ook de omliggende graslanden maken deel uit van het natuurgebied. Het is in beheer bij Staatsbosbeheer. Het gebied is voor mensen niet of nauwelijks toegankelijk.

Gebiedskenmerken

Oppervlakte:	115 ha	
Bodem:	Rivierkleigronden	
Water:	0.1 m-mv (invloed oude IJssel)	
Type landschap:	Agrarisch zone, Natuurzone	

Karakteristieke soorten (totaal aantal waargenomen soorten NDFF: 265)

Vogels	(93 waargenomen soorten)	Vleermuizen	(0 waargenomen soorten)	Zoogdieren	(19 waargenomen soorten)
Boerenwaluw, Boomvalk, Brilduiker, Buidelmees, Gele kwikstaart, Grote karekiet, Grote mantelmeeuw, Huiswaluw, Keep, Koekoek, Kramsvogel, Matkop, Nachtegaal, Paapje, Pijlstaart, Ringmus, Roerdomp, Slobeend, Snor, Torenavalk, Visdief, Wielewaal, Wintertaling, Wulp				Bever, Boomarter, Hermelijn, Wezel, Otter, Steenarter, Das, Beverrat, Haas, Mol, Muskrat, Ree, Vos	
Amfibieën en reptielen	(6 waargenomen soorten)	Vaatplanten	(86 waargenomen soorten)	Vissen	(17 waargenomen soorten)
Kamsalamander, Ringslang, Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker		Brede waterpest, Kleine bevernel, Kleinste egelskop, Moeraswolfsmelk, Sikkelsklaver, Trosdravik, Waterscheerling		Bittervoorn, Europese aal, Snoek, Winde, Zeelt	
Dagvlinders	(16 waargenomen soorten)	Libellen	(8 waargenomen soorten)	Nachtvlinders	(2 waargenomen soorten)
Bruin blauwtje, Koevinkje, Bont zandoogje, Landkaartje, Dagpauwoog		Bruine glazenmaker, Vroege glazenmaker, Blauwe breedscheenjuffer, Grote roodoogjuffer, Lantaarntje		Donsvlinder, Gamma-uil	
Insecten	(9 waargenomen soorten)	(Korst)mossen	(0 waargenomen soorten)	Overige	(10 waargenomen soorten)
Gewoon spitskopje, Greppelsprinkhaan, Grote groene sabelsprinkhaan, Krasser, Ratelaar				Bron-blaashoren, Gekielde schijfhoren, Ovale kapslak, Platte pluimdrager, Spitse moeraslak	

*In ieder geval de rode lijstsoorten worden genoemd, alsmede enkele typische soorten.

Natuurkwaliteit en bedreigingen

- + De natuurkwaliteit in het gebied is hoog. Dit komt door de combinatie van rietmoeras, bos en graslanden. Dit trekt een grote variatie aan soorten aan. Met name moerasgebieden zijn zeer soortenrijk. De ligging in het landschap ten opzichte van de landgoederen aan de westzijde en het open agrarische gebied zorgt er voor dat ook typische soorten van dergelijke landschappen ook zijn waargenomen, zoals dassen of overwinterende kolganzen. Ook de beperkte toegankelijkheid voor mensen is een pré.
- Door successie zal het gebied in de loop der tijd van nature verlanden. De wilgenbossen groeien snel. Ook verdroging door klimaatverandering en onttrekkingen zijn potentiële bedreigingen van een moerasgebied.

Ontwikkelmogelijkheden

- Het gebied kent al beheer dat gericht is natuurbehoud. Behalve het beheer door Staatsbosbeheer geldt dat de provincie Gelderland het gebied heeft aangewezen als onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het vormt de zogenoemde “parel Overmarsch”. De kernkwaliteiten van het gebied zijn door de provincie Gelderland omschreven, evenals onderstaande ontwikkelingsdoelen:
  - Ontwikkeling grootschalig moeras en (hardhout)bos;
  - Ontwikkeling waterplanten-gemeenschappen;
  - Ontwikkeling bosranden en zomen;
  - Ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden;
  - Ontwikkeling populatie bevers en otters;
  - Ontwikkeling populaties van water- en moerasvogels;
  - Ontwikkelen populatie knoflookpad en kamsalamander;

-
- Ontwikkeling populaties van vissen van traag stromende en stilstaande wateren, waar onder: kleine en grote modderkruiper;
  - Behoud reliëf.
- Afgezien van enkele kievieten en mogelijk de wulp broeden er weinig weidevogels in de weilanden in het gebied. Het gebied heeft potentie voor een soort als patrijs, graspieper, veldleeuwrik en mogelijk meer weidevogels.
- Ontwikkelen van kruidenrijker grasland;
  - Grondwaterstand verhogen bij graslandpercelen.

CONCEPT